

**REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNA KOMISIJA ZA KONTROLU
POSTUPAKA JAVNE NABAVE**

KLASA: UP/II-034-02/23-01/539

URBROJ: 354-01/23-11-6

Zagreb, 22. studenog 2023.

Državna komisija za kontrolu postupaka javne nabave, OIB: 95857869241, u Vijeću sastavljenom od članova Nelice Vidić, predsjednice, te Zvonimira Jukića i Karmele Dešković, članova, povodom žalbe žalitelja Komop d.o.o. Zagreb, OIB:34604587904, u odnosu na sadržaj dokumentacije o nabavi u otvorenom postupku javne nabave, broj objave: 2023/S 0F2-0040206, predmet nabave: usluga financijskog leasinga za najam komunalnog vozila za prikupljanje otpada - 2 komada, naručitelja Komunalac d.o.o. Samobor, OIB: 17055681355, na temelju članka 3. Zakona o Državnoj komisiji za kontrolu postupaka javne nabave (Narodne novine, broj 18/13, 127/13, 74/14 i 41/21) te članka 398. Zakona o javnoj nabavi (Narodne novine, broj 120/16 i 114/22, dalje: ZJN 2016) donosi

R J E Š E N J E

1. Poništava se točka 5.3. dokumentacije o nabavi sukladno obrazloženju odluke, u otvorenom postupku javne nabave, broj objave: 2023/S 0F2-0040206, predmet nabave: usluga financijskog leasinga za najam komunalnog vozila za prikupljanje otpada - 2 komada, naručitelja Komunalac d.o.o. Samobor.

2. Nalaže se naručitelju Komunalac d.o.o. Samobor, da u roku od 8 dana od dana javne objave rješenja na internetskim stranicama Državne komisije za kontrolu postupaka javne nabave, naknadi žalitelju Komop d.o.o. Zagreb troškove žalbenog postupka u iznosu od 2.575,00 eura/ 19.401,34 kuna.

O b r a z l o ž e n j e

Naručitelj Komunalac d.o.o. Samobor objavio je 28. rujna 2023. u Elektroničkom oglasniku javne nabave Republike Hrvatske (dalje u tekstu: EOJN RH) poziv na nadmetanje s dokumentacijom o nabavi u otvorenom postupku javne nabave, broj objave: 2023/S 0F2-0040206, predmet nabave: usluga financijskog leasinga za najam komunalnog vozila za prikupljanje otpada - 2 komada. Kriterij odabira je ekonomski najpovoljnija ponuda koja se formira na temelju pondera cijene - maksimalan broj bodova 90 i pondera rok isporuke - maksimalan broj bodova 10.

¹ Prema fiksnom tečaju 7,53450 za 1 euro.

U odnosu na sadržaj dokumentacije o nabavi urednu je žalbu 9. listopada 2023. izjavio zainteresirani gospodarski subjekt Komop d.o.o. Zagreb.

Žalitelj u žalbi osporava zakonitost dijela dokumentacije o nabavi. Predlaže poništiti odredbe dokumentacije o nabavi koje smatra nezakonitim te traži naknadu troškova žalbenog postupka.

Naručitelj u odgovoru na žalbu osporava osnovanost žalbenih navoda te predlaže odbiti žalbu kao neosnovanu.

Tijekom žalbenog postupka pred Državnom komisijom izvedeni su dokazi pregledom i analizom dostavljenog dokaznog materijala koji se sastoji od poziva na nadmetanje, dokumentacije o nabavi, dokaza o pravodobnosti žalbe te ostalih dokaza pribavljenih u spis žalbenog postupka.

Žalba žalitelja je dopuštena, uredna, pravodobna i izjavljena od ovlaštene osobe.

Žalba žalitelja je osnovana.

Žalitelj u žalbi navodi da je naručitelj u točki 5.3. dokumentacije o nabavi dostavu ažuriranih popratnih dokumenata predvidio samo kao mogućnost, a ne kao obvezu, što je u suprotnosti s odredbama članka 263. stavak 1. ZJN 2016. Žalitelj smatra da zbog ovakve odredbe dokumentacije o nabavi ponuditelji nisu sigurni hoće li naručitelj u postupku javne nabave velike vrijednosti zatražiti ažurirane popratne dokumente od ponuditelja koji je podnio ekonomski najpovoljniju ponudu i provjeriti navode iz ESPD obrasca.

Naručitelj u odgovoru na žalbu navodi da je pri sastavljanju dokumentacije o nabavi nenamjerno stavio riječ „može” umjesto riječi „je obvezan”. Pored toga, ističe da je u točki 1.5. dokumentacije o nabavi naveo da je predmetni postupak otvoreni postupak javne nabave velike vrijednosti s ciljem sklapanja ugovora o javnoj nabavi te da prema sili zakona naručitelj mora provjeriti sposobnost ponuditelja. Ističe da je u svim postupcima javne nabave velike vrijednosti sukladno članku 269. ZJN 2016 provjeravao ponuditelje preko EOJN RH i sustava e-Certis. Naručitelj zaključno ističe kako nesukladnost koju žalitelj u žalbi ističe ne predstavlja značajnu nesukladnost jer se prema zakonskoj odredbi u postupcima javne nabave velike vrijednosti mora provesti provjera ponuditelja, a što će on kao naručitelj i učiniti.

Ispitujući osnovanost žalbenog navoda izvršen je uvid u relevantne odredbe dokumentacije o nabavi kojim je utvrđeno sljedeće.

Točkom 5.3. Dostava ažuriranih popratnih dokumenata dokumentacije o nabavi propisano je sljedeće:

„Sukladno članku 263. ZJN 2016 naručitelj može, prije donošenja odluke, od ponuditelja koji je podnio ekonomski najpovoljniju ponudu zatražiti da u roku od pet dana od dana dostave zahtijeva dostavi ažurirane popratne dokumente tražene u točki 3. i 4. ove dokumentacije o nabavi, osim ako već posjeduje te dokumente. Ažurni popratni dokument je svaki dokument u kojem su sadržani podaci važeći i odgovaraju stvarnom činjeničnom stanju u trenutku dostave naručitelju te dokazuju ono što je gospodarski subjekt naveo u ESPD-u. Naručitelj može pozvati ponuditelja da nadopuni ili objasni dokumente zaprimljene sukladno točki 3. i 4. dokumentacije o nabavi, ukoliko su ispunjeni uvjeti iz članka 293. ZJN 2016. Ako ponuditelj koji je podnio ekonomski najpovoljniju ponudu ne dostavi ažurirane popratne dokumente u

ostavljenom roku ili njima ne dokaže da ispunjava uvjete iz točke 3. i 4. ove dokumentacije o nabavi, naručitelj će odbiti ponudu tog ponuditelja te će, prije donošenja odluke, od ponuditelja koji je podnio sljedeću ekonomski najpovoljniju ponudu zatražiti da u roku od pet dana od dana dostave zahtijeva dostavi ažurirane popratne dokumente tražene u točki 3. i 4. ove dokumentacije o nabavi, osim ako već posjeduje te dokumente ili poništiti postupak javne nabave, ako postoje razlozi za poništenje. Naručitelj može ponuditelja koji je podnio sljedeću ekonomski najpovoljniju ponudu pozvati da nadopuni ili objasni dokumente zaprimljene sukladno točki 3. i 4., ukoliko su ispunjeni uvjeti iz članka 293. ZJN 2016. Ažurirane popratne dokumente ponuditelji mogu dostaviti u neovjerenoj preslici elektroničkim sredstvima komunikacije ili na drugi dokaziv način. U svrhu dodatne provjere, naručitelj može zatražiti dostavu ili stavljanje na uvid izvornika ili ovjerenih preslika jednog ili više traženih dokumenata. Dokazi iz članka 265. stavka 1. ZJN 2016 ažurirani su ako nisu stariji od dana u kojem istječe rok za dostavu ponuda.“.

Pema točki 1.5. *Opći podaci o postupku nabave* dokumentacije o nabavi procijenjena vrijednost nabave u predmetnom postupku iznosi 515.000,00 eura bez PDV i radi se o otvorenom postupku javne nabave velike vrijednosti.

Za ocjenu osnovanosti žalbenog navoda mjerodavno pravo čine odredbe članka 13. stavka 1., članka 200. stavka 1., članka 263. stavka 1., članka 399. stavka 3. te članka 403. ZJN 2016.

Sukladno članku 13. stavak 1. ZJN 2016, nabava velike vrijednosti je nabava čija je procijenjena vrijednost jednaka ili veća od vrijednosti europskih pragova iz članka 4. Direktive 2014/24/EU i članka 15. Direktive 2014/25/EU ovisno o vrsti naručitelja i vrsti ugovora.

Sukladno članku 263. stavak 1. ZJN 2016, javni naručitelj je obavezan prije donošenja odluke u postupku javne nabave velike vrijednosti, od ponuditelja koji je podnio ekonomski najpovoljniju ponudu zatražiti da u primjerenom roku, ne kraćem od pet dana, dostavi ažurirane popratne dokumente, osim ako već posjeduje te dokumente.

Budući da se u konkretnom slučaju radi o postupku nabave velike vrijednosti, a kogentna odredba članka 263. stavka 1. ZJN 2016, nalaže naručitelju da prije donošenja odluke obvezno od ponuditelja koji je podnio ekonomski najpovoljniju ponudu zatraži ažurirane popratne dokumente (osim ako ih već prethodno ne posjeduje), proizlazi da je sporna odredba točke 5.3. dokumentacije o nabavi neusklađena s ZJN 2016, a što i naručitelj u svojem odgovoru na žalbu potvrđuje. Slijedom navedenog, žalbeni navod ocijenjen je osnovanim.

Žalitelj dalje navodi da je istom točkom 5.3. dokumentacije o nabavi naručitelj propisao da su dokazi iz članka 265. stavka 1. ZJN 2016 ažurirani ako nisu stariji od dana u kojem istječe rok za dostavu ponuda, što smatra protivnim odredbama članka 20. stavka 9. i 10. Pravilnika o dokumentaciji o nabavi te ponudi u postupcima javne nabave (Narodne novine, broj 65/17 i 75/20; dalje u tekstu: Pravilnik).

Naručitelj u odgovoru na žalbu ističe da nije propisao duži rok od zakonski propisanog roka u članku 20. stavcima 9. i 10. Pravilnika i da žalitelj pogrešno tumači navedene odredbe. Ističe da u članku 20. stavcima 9. i 10. Pravilnika nije navedeno da naručitelj ne može, sukladno svojim potrebama, reducirati rok valjanosti tražene dokumentacije.

Mjerodavna odredba točke 5.3. dokumentacije o nabavi citirana je u cijelosti u obrazloženju prethodnog žalbenog navoda.

Za ocjenu osnovanosti žalbenog navoda mjerodavno pravo čine odredbe članka 200. stavka 1., članka 265. stavka 1., članka 399. stavka 3. te članka 403. ZJN

2016, kao i odredbe članka 2. stavka 1., članka 3. stavka 1. te članka 20. stavka 9. i 10. Pravilnika.

Sukladno članku 265. stavak 1. ZJN 2016, javni naručitelj obvezan je kao dostatan dokaz da ne postoje osnove za isključenje prihvatiti: 1. izvadak iz kaznene evidencije ili drugog odgovarajućeg registra ili, ako to nije moguće, jednakovrijedni dokument nadležne sudske ili upravne vlasti u državi poslovnog nastana gospodarskog subjekta, odnosno državi čiji je osoba državljanin, kojim se dokazuje da ne postoje osnove za isključenje iz članka 251. stavka 1. ZJN 2016, 2. potvrdu porezne uprave ili drugog nadležnog tijela u državi poslovnog nastana gospodarskog subjekta kojom se dokazuje da ne postoje osnove za isključenje iz članka 252. stavka 1. ZJN 2016, 3. izvadak iz sudskog registra ili potvrdu trgovačkog suda ili drugog nadležnog tijela u državi poslovnog nastana gospodarskog subjekta kojim se dokazuje da ne postoje osnove za isključenje iz članka 254. stavka 1. točke 2. ZJN 2016.

Sukladno članku 20. stavku 9. Pravilnika smatra se da su dokumenti iz članka 265. stavka 1. točke 1. ZJN 2016 ažurirani ako nisu stariji više od šest mjeseci od dana početka postupka javne nabave. Prema stavku 10. istoga članka smatra se da su dokumenti iz članka 265. stavka 1. točke 2. i 3. i stavka 2. ZJN 2016 ažurirani ako nisu stariji od dana početka postupka javne nabave.

Primjenom mjerodavnog prava na činjenično stanje utvrđeno je da naručitelj nije u pravu kada citirane odredbe Pravilnika tumači na način da odredbe o starosti ažuriranih popratnih dokumenata može u dokumentaciji o nabavi izmijeniti na način, da dokumentacijom o nabavi propiše kraće rokove valjanosti predmetnih dokaza. Citirane odredbe Pravilnika su kogentne prirode i jasne u svojem izričaju u kojem slučaju se dokumenti iz članak 265. ZJN 2016 smatraju ažuriranim popratnim dokumentima i naručitelj ih nije ovlašten u dokumentaciji o nabavi samovoljno mijenjati. Slijedom navedenog, žalbeni navod ocijenjen je osnovanim.

Žalitelj dalje navodi kako je točkom 6.8. *Rok valjanosti ponude* dokumentacije o nabavi naručitelj odredio rok valjanosti ponude koji mora iznositi minimalno 12 mjeseci od isteka roka za dostavu ponuda te da je točkom 7.6. *Rok za donošenje odluke o odabiru* dokumentacije o nabavi odredio rok za donošenje odluke o odabiru u roku od 180 dana od isteka roka za dostavu ponuda. Žalitelj smatra da bi, iako ZJN 2016 nije propisana duljina roka valjanosti ponude, kod određivanja roka valjanosti ponude naručitelj morao uzeti u obzir primjereni rok u kojem može izvršiti sve radnje koje prethode sklapanju ugovora o javnoj nabavi. Žalitelj je mišljenja da se rok valjanosti ponude od 12 mjeseci nikako ne može smatrati primjerenim rokom jer se ovdje ne radi o jako složenom predmetu nabave koji iziskuje puno vremena potrebnog za pregled i ocjenu ponuda. Istovremeno, nastavlja žalitelj, naručitelj je propisao rok za donošenje odluke o odabiru u trajanju maksimalno 180 dana od isteka roka za dostavu ponuda, dok je rok valjanosti ponude 180 dana duži od navedenog roka za donošenje odluke o odabiru. Pita se je li naručitelju potrebno punih 180 dana za potpis ugovora o javnoj nabavi nakon donošenja odluke o odabiru, ako ima i mogućnost zatražiti produženje roka valjanosti ponude od ponuditelja koji je podnio ekonomski najpovoljniju ponudu. Žalitelj ističe kako su predmet nabave kamioni s nadogradnjom, kojima, uslijed trenutne ekonomske krize i inflacije, cijena u proizvodnji raste na mjesečnoj bazi, slijedom čega predmetna odredba naručitelja donosi ponuditeljima dodatne rizike budući da moraju jamčiti naručitelju fiksnu cijenu godinu dana. Smatra da je predmetnim odredbama povrijeđen članak 4. i članak 200. stavak 2. ZJN 2016.

Naručitelj u odgovoru na žalbu navodi kako su svi rokovi navedeni u dokumentaciji o nabavi usklađeni sa propisanim procedurama donošenja odluka u procesima javnog nadmetanja kod naručitelja. Naručitelj obrazlaže da je u

dokumentaciju o nabavi stavio rok za donošenje odluke o odabiru od 180 dana, jer prije donošenja odluke, sukladno Statutu Grada Samobora, mora tražiti suglasnost za zaduživanje od Gradskog Vijeća Grada Samobora. Da bi mogao zatražiti suglasnost od Gradskog Vijeća Grada Samobora, nastavlja, postupak javne nabave mora biti proveden do faze donošenja odluke naručitelja jer je naručitelj dužan u svom zahtjevu za suglasnost Gradskom vijeću prezentirati kompletan postupak javne nabave koji uključuje financijske i tehničke uvjete provedenog javnog nadmetanja. Takav zahtjev naručitelj predaje službama Grada Samobora koje su zadužene za organizaciju rada Gradskog vijeća. Službe grada Samobora nakon toga pripremaju dokumentaciju za sjednice Gradskog vijeća, a suglasnost naručitelju se izglasava na sjednici Gradskog vijeća na kojoj gradski vijećnici glasaju o predloženom davanju suglasnosti za zaduživanje na temelju provedenog postupka javne nabave. Naručitelj dalje objašnjava da u slučaju kada je naručitelju izglasana suglasnost, Gradsko vijeće istu mora donijeti u pisanom obliku te ju potom objaviti u službenim vijestima Grada Samobora te u izvorniku dostaviti naručitelju. Tek nakon što je zaprimio pisanu suglasnost za zaduživanje, naručitelj može donijeti odluku o odabiru. Naručitelj posebno ističe da nema utjecaj na odabir termina održavanja sjednica Gradskog vijeća Grada Samobora te da nakon dostave potrebne dokumentacije službama u Grad Samobor može samo čekati do održavanja sjednice Gradskog vijeća. Prema dosadašnjim iskustvima, nastavlja naručitelj, cjelokupan proces može potrajati i mjesecima, a u prilog svojim tvrdnjama navodi da dostavlja Zapisnik o javnom otvaranju ponuda, Zahtjev za davanje suglasnosti i Suglasnost gradskog vijeća Grada Samobora iz prethodno provedenog postupka javne nabave, iz kojih je razvidno da je od Zapisnika o javnom otvaranju ponuda do dobivanja Suglasnosti gradskog vijeća proteklo više od tri mjeseca (odgovoru prilaže: Zapisnik o javnom otvaranju ponuda; Zahtjev za suglasnost i Suglasnost gradskog vijeća Grada Samobora, vezano za postupak nabave broj objave 2022/S 0F2-0044843).

U nastavku odgovora na žalbu naručitelj navodi da je, s obzirom na promjene koje su se događale na tržištu komunalnih vozila i komunalne opreme općenito u posljednjih nekoliko godina, a radi se o izrazito dugim rokovima isporuke, a koje promjene su uzrokovane globalnim poremećajima na tržištu kao posljedica pandemije zarazne bolesti COVID-19 i rata u Ukrajini, naveo rok isporuke od maksimalno 12 mjeseci što je, po njemu, realan rok za isporuku traženih komunalnih vozila. Također ističe da je sukladno roku isporuke i propisanim procedurama donošenje odluka u procesima javnog nadmetanja kod njega, odredio rok valjanosti ponude na način kako je to propisao te tako osigurao da zbog okolnosti na koje ne može utjecati ne dođe u situaciju da mora poništiti javno nadmetanje ili tražiti određena produženja.

Ispitujući osnovanost žalbenih navoda izvršen je uvid u dokazni materijal postupka, kojim su utvrđene sljedeće činjenice.

Prema točki 2.1. dokumentacije o nabavi predmet nabave je usluga financijskog leasinga za najam komunalnog vozila za prikupljanje otpada - 2 komada - novo - leasing na 84 rate, prema specifikacijama koje su sastavni dio dokumentacije o nabavi.

Točkom 6.8. *Rok valjanosti ponude* dokumentacije o nabavi naručitelj je propisao da je rok valjanosti ponude minimalno 12 mjeseci od isteka roka za dostavu ponuda. Na zahtjev naručitelja, ponuditelj može produžiti rok valjanosti svoje ponude. Ako tijekom postupka javne nabave istekne rok valjanosti ponude i jamstva za ozbiljnost ponude, javni naručitelj će prije odabira, od ponuditelja koji je podnio ekonomski najpovoljniju ponudu, zatražiti produženje roka valjanosti ponude i jamstva, u roku od 5 dana od dana zaprimanja zahtjeva.

Točkom 7.6. *Rok za donošenje odluke o odabiru* dokumentacije o nabavi propisano je da javni naručitelj na osnovi rezultata pregleda i ocjene ponuda donosi odluku o odabiru u roku od 180 dana od isteka roka za dostavu ponuda, kojom se odabire ekonomski najpovoljnija ponuda ponuditelja s kojim će se sklopiti ugovor o javnoj nabavi. Odluka o odabiru temelji se na kriteriju za odabir ponude. Ako su dvije ili više valjanih ponuda jednako rangirane prema kriteriju za odabir ponude, javni naručitelj odabrat će ponudu koja je zaprimljena ranije. Odluka o odabiru s preslikom zapisnika o pregledu i ocjeni ponuda dostaviti će se svim sudionicima javnom objavom putem EOJN RH, pri čemu se odluka smatra dostavljenom istekom dana javne objave.

Prema točki 7.5. *Otvaranje ponuda* dokumentacije o nabavi, krajnji rok za dostavu ponuda je 7. studenog 2023. u 10:00 sati.

Za ocjenu osnovanosti svih žalbenih navoda mjerodavno pravo čine odredbe članka 4., članka 200. stavka 1. i 2., članak 302. stavka 4., članka 399. stavka 3. te članka 403. ZJN 2016, kao i odredbe članka 2. stavka 1. i članka 3. stavka 1. Pravilnika.

Primjenom mjerodavnog prava na utvrđeno činjenično stanje utvrđeno je sljedeće.

Žalitelj prigovara kako rok valjanosti ponude u konkretnom slučaju nije primjereno određen zbog raznih okolnosti koje se tiču neprestanog rasta cijena nadogradnje koji je uvjetovan ekonomskom krizom i inflacijom, no te okolnost, prema ocjeni Državne komisije, ne čine rok valjanosti ponude u konkretnom slučaju protivnim članku 4. i članku 200. stavku 2. ZJN 2016. Naime, prema ocjeni Državne komisije u konkretnom slučaju svi su zainteresirani gospodarski subjekti koji sastavljaju ponudu stavljeni u isti položaj i nalaze se u jednakoj situaciji u kojoj moraju analizirati sve zahtjeve i konkretne okolnosti predmetne nabave te procijeniti mogu li pružiti uslugu koja je predmet nabave i u kojem roku te za to iskazati cijenu, koje radnje zainteresirani subjekti uobičajeno moraju poduzeti pri sastavljanju svake svoje ponude u bilo kojem nadmetanju. Naime, naručitelj je u odgovoru na žalbu obrazložio kojim se razlozima vodio kada je određivao rok valjanosti ponude, a to je, prije svega, procedura pribavljanja suglasnosti za zaduživanje od Gradskog vijeća Grada Samobora, kao i prilično dugi rokovi isporuke, uzrokovani pandemijom bolesti COVID-19 i ratnim stanjem u Ukrajini, koje razloge i Državna komisija u konkretnom slučaju cijeni opravdanim. Naručitelj je u spis predmeta dostavio i dokumente iz nekog ranije okončanog postupka nabave koji potkrjepljuju naručiteljevu argumentaciju da opisana procedura pribavljanja suglasnosti za donošenje odluke o odabiru može potrajati i nekoliko mjeseci. Pored toga, zakonodavac je propisao da se odluka o odabiru donosi u roku 30 dana od isteka roka za dostavu ponuda, osim ako je naručitelj u dokumentaciji o nabavi odredio duži rok, slijedom koje odredbe naručitelji u dokumentaciji o nabavi mogu odrediti i duži rok za donošenje odluke o odabiru. Slijedom naprijed navedenog, žalbeni navod žalitelja koji se tiče roka valjanosti ponude propisanog u točki 6.8. dokumentacije o nabavi te roka donošenja odluke o odabiru propisanog u točki 7.6. dokumentacije o nabavi ocijenjen je neosnovanim.

Žalitelj dalje navodi da je stavkom 71. Obrasca tehničkih karakteristika vezano za nadogradnju komunalnog vozila naručitelj propisao tehničku specifikaciju: hidraulički cilindri unutar „korita“ nadogradnje montirani na način da kućište cilindra bude montirano prema dnu korita, a klipnjača prema krovu korita zbog zaštite od raznih vrsta otpada. Žalitelj ističe da je ispitivanjem i analizom tržišta uočio da postoji samo jedan proizvođač čije vozilo odgovara upravo ovako propisanoj tehničkoj specifikaciji, a radi se o proizvođaču NTM iz Finske. Žalitelj dalje obrazlaže kako

traženje naručitelja da kućište cilindra bude montirano prema dnu korita a klipnjača prema krovu korita, nema nikakvu opravdanost u smislu tehnološke značajke odvoza otpada niti se time dobiva na dodatnoj kvaliteti. Naručiteljevo opravdanje da „zbog zaštite od raznih vrsta otpada“ traži predmetnu tehničku specifikaciju smatra paušalnim jer je zaštitu od raznih vrsta otpada moguće dobiti i drugačijim rješenjem kojeg nude svi ostali proizvođači podvozja, a to je da kućište cilindra bude montirano prema krovu korita a klipnjača prema dnu korita, odnosno suprotno od onog što je naručitelj propisao. U nastavku naručitelj prilaže fotografiju vozila Variopress proizvođača Faun iz Njemačke i komentira da je na fotografiji prikazano komunalno vozilo za prikupljanje otpada, kod kojeg su hidraulički cilindri unutar „korita“ nadogradnje montirani na način da je kućište cilindra montirano prema vrhu korita, a klipnjača prema dnu korita, suprotno od onog što je propisao naručitelj. Žalitelj tvrdi da takvo rješenje imaju svi proizvođači nadogradnje, osim proizvođača NTM iz Finske, koji ima hidrauličke cilindre montirane na način kako je to propisao naručitelj, a za primjer navodi proizvođače STUMMER iz Austrije te COSECO i FARID iz Italije.

U nastavku žalitelj prilaže još jednu fotografiju vozila Variopress proizvođača Faun iz Njemačke i komentira da se na fotografiji jasnije vidi bliži hidraulički cilindar koji se sastoji od kućišta cilindra i klipnjače. Tvrdi da je, s obzirom da klipnjača ulazi u kućište cilindra, potpuno nevažno u kojem se položaju nalaze, odnosno da li u položaju kako je naručitelj propisao ili u položaju kako je prikazano na fotografiji kao na primjeru proizvođača nadogradnje Faun iz Njemačke. Smatra da tražena tehnička specifikacija da „kućište cilindra bude montirano prema dnu korita, a klipnjača prema krovu korita“ nema nikakvu prednost u odnosu na nadogradnju ostalih proizvođača. Na kraju žalitelj navodi da, s obzirom na to da je nesporno dokazano da je predmetna tehnička specifikacija propisana prema tipu nadogradnje jednog proizvođača, u ovom slučaju proizvođača NTM iz Finske, traži od naručitelja da sukladno članku 403. ZJN 2016 dokaže da na tržištu postoje nadogradnje vozila ostalih proizvođača koji mogu zadovoljiti traženu tehničku specifikaciju navedenu u Obrascu tehničkih karakteristika pod rednim brojem 71.

Naručitelj u odgovoru na žalbu navodi da sama činjenica da žalitelj za komunalno vozilo za prikupljanje otpada čija je procijenjena vrijednost nabave cca. 515.000 € za dva komada izjavi da se „ne radi o jako složenom predmetu nabave“ dovoljno govori o žaliteljevom stupnju poznavanja komunalnih vozila i njihovih tehničkih karakteristika. Komunalno vozilo za prikupljanje otpada, objašnjava naručitelj, je jedno od najsloženijih vrsta opreme koje djeluje kroz cijelu godinu i izloženo je raznim vremenskim neprilikama i značajnim temperaturnim razlikama (od temperatura ispod 0 do vrlo visokih temperatura) pa je tako i nadogradnja vozila izložena raznim vrstama otpada koji imaju značajan utjecaj na rad opreme, stoga komunalno vozilo mora sadržati čitav niz posebno dizajniranih uređaja koji osiguravaju sigurnost radnika prilikom rada, zatim informacijske sustave vezano uz rad vozila i nadogradnje i sl. Naručitelj dalje navodi da je žalitelj paušalno priložio fotografiju na kojoj objašnjava položaj cilindra na način kako je traženo dokumentacijom o nabavi, a na sljedećoj fotografiji prikazuje način montaže na nadogradnji koju on namjerava ponuditi na javnom nadmetanju. Naručitelj navodi da je žalitelj zastupnik za nadogradnju proizvođača Faun iz Njemačke i nije kvalificiran adekvatno uspoređivati tehničke karakteristike nadogradnji ostalih proizvođača koje navodi (Stummer, Cosesco i Farid) jer nije ovlašten za njihovu prodaju. Naručitelj naglašava da žalitelj iznosi paušalne navode o tehničkim karakteristikama nadogradnji proizvođača Stummer, Cosesco i Farid, a bez iznošenja dokaza u vidu, primjerice, potvrda ovlaštenog zastupnika za nadogradnju Stummer, Cosesco i Farid o navedenim tehničkim karakteristikama. Naručitelj ističe da su zastupnici proizvođača nadogradnje Stummer,

Coseco i Farid, kao i svi ostali potencijalni ponuditelji, imali pravo sudjelovati u prethodnom savjetovanju i prigovoriti da su limitirani u nuđenju svoga proizvoda, no to nitko nije učinio, niti je bilo primjedbi na stavku 71. Obrasca tehničkih karakteristika, slijedom koje činjenice smatra da na tržištu postoji više od jednog ponuditelja koji može ponuditi opisano komunalno vozilo, a ne samo jedan, kako navodi žalitelj. Naručitelj smatra logičnim da će, ako netko od navedenih proizvođača smatra da je „limitiran” u davanju ponude, tada i sam dati primjebdu. Naručitelj dalje navodi kako na području Europske unije postoje cca. 90 proizvođača komunalne opreme, a ispitivanje tržišta u Hrvatskoj je pokazalo da na hrvatskom tržištu komunalne opreme postoji još dosta dobavljača opreme koje žalitelj namjerno nije spomenuo, kao što je MUT, Mazzocia, Tehnix, VKR, Rossi, itd.

U nastavku odgovora na žalbu naručitelj navodi da žalitelj u žalbi namjerno nije objasnio ono što je najbitnije u traženom tehničkom rješenju, a to je da otpad prilikom istresanja posuda za otpad pada po klipnjačama koje su prikazane na njegovoj fotografiji. Objašnjava da je najosjetljiviji dio hidrauličnog cilindra klipnjača te da prilikom istresanja otpada u korito otpad, ukoliko je cilindar montiran na način kako traži žalitelj, pada po hidrauličnom cilindru i klipnjači cilindra umjesto po kućištu cilindra. Kada otpad pada po klipnjači cilindra dolazi do sitnih oštećenja klipnjače koja uzrokuju propuštanje hidrauličnog ulja na klipnjači prilikom rada hidrauličnog cilindra. Klipnjača se uvlači u kućište cilindra prilikom rada nadogradnje te pod visokim pritiskom koje radi hidraulični sistem ulje gura klipnjaču u otvoreni položaj. Ukoliko su na klipnjači male ogrebotine i sitna oštećenja, pada tlak u sistemu te on postaje znatno sporiji prilikom rada te se gubi ulje prilikom rada nadogradnje. Dakle, zaključuje naručitelj, i najsitnije ogrebotine na klipnjači uzrokuju daljnje disfunkcije u radu nadogradnje.

Pored toga, naručitelj ističe da žalitelj namjerno prešućuje informaciju o tome da proizvodnja komunalnih vozila nije isključivo tipska proizvodnja već se može individualno prilagođavati potrebama pojedinih naručitelja, isto kao što se može naručiti automobil sa dizelskim, benzinskim ili elektro motorom i različitim vrstama opreme, tako se i pojedini elementi komunalnog vozila mogu modificirati tijekom proizvodnje zbog potreba određenog naručitelja. Kao dokaz postojanja još jednog proizvođača nadogradnje koji zadovoljava traženu tehničku karakteristiku u stavci 71. Obrasca tehničkih karakteristika, naručitelj navodi kako dostavlja ponudu koju je zaprimio prilikom istraživanja tržišta za predmetnu nabavu, iz koje je, tvrdi, razvidno da ponuđeno komunalno vozilo ima kućište cilindra montirano prema dolje, prema dnu, dok je klipnjača prema krovu stražnjih vrata, čime u potpunosti zadovoljava spornu tehničku karakteristiku (prilaže Ponudu broj 2305116/KK od dana 15. svibnja 2023. gospodarskog subjekta Tridion d.o.o. iz Zagreba, iz koje je razvidno da taj gospodarski subjekt potvrđuje da može ponuditi specijalno komunalno vozilo za sakupljanje i prijevoz otpada MB arocs 1824 L s nadogradnjom ECO maxi 14m³ (PRESS-M-U-T) koja nadogradnja ima propisane tehničke karakteristike, među kojima i „kućište cilindra montirano prema dolje, prema dnu, dok je klipnjača prema krovu stražnjih vrata“.

U dodatnom očitovanju na naručiteljev odgovor žalitelj navodi da je, za razliku od naručitelja, priložio fotografiju komunalnog vozila s nadogradnjom proizvođača Faun iz Njemačke, čiji je zastupnik, koja fotografija prikazuje način montaže suprotno od onog što je naručitelj propisao, kojom se također postiže zaštita od raznih vrsta otpada (prilaže i katalog vozila Faun Variopress). Smatra da objašnjenje koje nudi naručitelj u pogledu toga zašto bi kućište cilindra trebalo biti montirano prema dnu korita a klipnjača prema krovu korita, nije relevantno, jer da je takvo tehničko rješenje bolje, onda bi većina proizvođača nadogradnje isto primijenila. Dokument koji je

naručitelj priložio kao dokaz da postoji još proizvođača nadogradnje vozila koji imaju tehničko rješenje traženo stavkom 71. Obrasca tehničkih karakteristika, žalitelj smatra nevjerodostojnim i neistinitim jer nije izdan od proizvođača ili ovlaštenog zastupnika proizvođača u RH i zbog toga što navedena nadogradnja ECO MAXI 14 m³ proizvođača MUT, Austrija nema „kućište cilindra montirano prema dolje, prema dnu, dok je klipnjača prema krovu stražnjih vrata“, a što žalitelj kao zastupnik proizvođača komunalnih vozila MUT, Austrija potvrđuje (prilaže ispis mrežne stranice <https://www.m-u-t.at/en/contact-person.html#10> iz koje je razvidno da je žalitelj kontakt osoba proizvođača MUT). U nastavku žalitelj navodi da dostavlja fotografiju komunalnog vozila za prikupljanje otpada proizvođača MUT, Austrija iz koje je vidljivo da je položaj cilindra i klipnjače suprotan od onog što je naručitelj propisao u dokumentaciji o nabavi i što je gospodarski subjekt Tridion d.o.o. Zagreb naveo u svojoj ponudi broj 2305116/KK (prilaže fotografiju). Žalitelj također navodi kako dostavlja fotografije komunalnih vozila za prikupljanje otpada proizvođača Farid i Cosesco iz Italije, iz kojih je vidljivo da je položaj cilindra i klipnjače suprotan od onog što je naručitelj propisao u dokumentaciji o nabavi (prilaže još dvije fotografije).

Završno žalitelj ističe da je proizvodnja komunalnih vozila isključivo tipska i ne može se individualno prilagođavati zahtjevima kupaca, suprotno od onoga što navodi naručitelj. Radi se, nastavlja žalitelj, o složenim proizvodima koji se sastoje od tipskih modela zadanih u proizvodnji koji se mogu eventualno dograditi dodatnom opremom, ali položaj kućišta cilindra i klipnjače nije moguće mijenjati prema zahtjevima kupaca kod ni jednog proizvođača nadogradnje.

Ispitujući žalbeni navod izvršen je uvidom u obrazac Tehničkih karakteristika kojim je utvrđeno da naručitelj pod stavkom 71. traži da vozila imaju: „Hidraulički cilindri unutar „korita“ nadogradnje montirani na način da kućište cilindra bude montirano prema dnu korita, a klipnjača prema krovu korita zbog zaštite od raznih vrsta otpada“ te da ponuditelji u stupac *Ponuđeno* moraju navesti DA ili NE u smislu ima li vozilo koje nude navedenu tehničku karakteristiku te da u stupac *Opis* moraju upisati podatke/vrijednosti sukladno traženom.

Za ocjenu osnovanosti ovog žalbenog navoda mjerodavno pravo čine odredbe članka 4. stavka 1., 2. i 3., članka 203., članka 205. stavka 1. i 2., članka 206. stavka 2., članka 210., članka 399. stavka 3. te članka 403. ZJN 2016, kao i odredbe koje se u ocjeni citiraju.

Iz navedenih odredbi ZJN 2016 proizlazi da naručitelj unutar dopuštenog zakonskog okvira slobodno određuje i opisuje predmet nabave u skladu sa svojim potrebama. Pri tome je uobičajeno da se predmet nabave određuje sukladno dotadašnjem iskustvu i situaciji na tržištu, na način da se postigne konkurentnost i pruži jednaka mogućnost sudjelovanja u postupku svim zainteresiranim subjektima na tržištu, a sve u skladu sa zakonskim odredbama i načelima javne nabave. Naručitelj je prilikom izrade dokumentacije o nabavi i svih njezinih sastavnih dijelova dužan voditi računa da se ne krši načelo zabrane diskriminacije, načelo jednakog tretmana i načelo uzajamnog priznavanja, koja načela su osnovna načela javne nabave. Iz odredbi ZJN 2016 evidentno je da su sastavljanje dokumentacije o nabavi i opis predmeta nabave u autonomnoj ovlasti naručitelja i da su sve navedene radnje uvjetovane potrebama naručitelja, ali su, s druge strane, uvjetovane i obvezom naručitelja da specifikacijom predmeta nabave ne smije pogodovati bilo kojem ponuditelju u postupcima javne nabave.

Da bi se utvrdilo postojanje povrede materijalnog prava iz članka 206. stavka 2. ZJN 2016, odnosno da tehnička specifikacija ima učinak stvaranja neopravdanih prepreka za otvaranje javne nabave tržišnom natjecanju, prvenstveno je potrebno utvrditi da je naručitelj tržišno nadmetanje ograničio. Prema pravilima o teretu

dokazivanja iz članka 403. ZJN 2016 činjenicu ograničenja tržišnog nadmetanja dužan je dokazati žalitelj. Navedenu činjenicu žalitelj može dokazati tako što će u žalbenom postupku Državnoj komisiji predložiti dokaze da na tržištu postoje gospodarski subjekt(i), uključujući i njega, koji mogu u postupku nabave ponuditi proizvod, koji, premda, ne udovoljava traženoj tehničkoj specifikaciji u cijelosti, ali udovoljava specifičnim zahtjevima naručitelja u pogledu svojstva i namjene proizvoda, a koje zahtjeve je naručitelj definirao sukladno svojim osobnim potrebama. Ukoliko žalitelj dostavi dokaze kojima dokazuje ograničenje tržišnog nadmetanja, tada prema istim pravilima o teretu dokazivanja, na naručitelju leži teret dokaza osporavanja navoda žalitelja i dostavljanja protudokaza kojima bi se navod žalitelja osporio (npr. dokazivanjem da tehničke specifikacije ne omogućuju pristup samo jednom gospodarskom subjektu).

Ispitujući osnovanost žalbenog navoda pristupljeno je ocjeni svakog dokaza zasebno i svih dokaza zajedno pribavljenih u žalbeni spis te je utvrđeno sljedeće.

Iz spisa proizlazi da žalitelj tvrdi da komunalno vozilo s nadogradnjom kojemu su hidraulički cilindri unutar „korita“ nadogradnje montirani na način da kućište cilindra bude montirano prema dnu korita, a klipnjača prema krovu korita ima samo vozilo kojemu je nadogradnja proizvođača NTM iz Finske. Žalitelj, osim toga, u žalbi objašnjava svoj stav da je sasvim tehnički irelevantno jesu li hidraulički cilindri unutar „korita“ nadogradnje montirani na način da kućište cilindra bude montirano prema dnu korita ili prema krovu korita (vrhu), a naručiteljevo obrazloženje da je tako propisao zbog zaštite vozila od raznih vrsta otpada smatra paušalnim i neutemeljenim. Žalitelj je uz žalbu priložio dvije fotografije vozila Faun Variopress. Iz spisa dalje proizlazi da naručitelj u odgovoru na žalbu tvrdi da ima više vozila raznih proizvođača čije nadogradnje udovoljavaju propisanim tehničkih karakteristikama, a u spis je priložio ponudu gospodarskog subjekta koji može ponuditi specijalno vozilo za sakupljanje i prijevoz otpada kojom taj gospodarski subjekt potvrđuje da vozilo koje može ponuditi ima sve propisane tehničke karakteristike, između ostalih, i sporno, odnosno da može ponuditi vozilo kojemu su hidraulički cilindri unutar „korita“ nadogradnje montirani na način da kućište cilindra bude montirano prema dnu korita, a klipnjača prema krovu korita. Žalitelj je u dodatnom očitovanju na naručiteljev odgovor izjavio da vozilo koje može ponuditi gospodarski subjekt Tridion d.o.o. Zagreb nema „kućište cilindra montirano prema dolje, prema dnu, dok je klipnjača prema krovu stražnjih vrata“, no to ničim ne potkrjepljuje osim činjenicom da je kontakt osoba proizvođača MUT iz Austrije. Žalitelj osporava naručiteljev dokaz i s osnova toga da ga nije izdao proizvođač ili zastupnik proizvođača za RH, međutim ta okolnost u konkretnom slučaju nije relevantna za dokazivanje u žalbenom postupku. Žalitelj je, s druge strane, u prilog svojim tvrdnjama iz žalbe priložio katalog proizvođača Faun iz Njemačke te fotografije vozila proizvođača Farid i Consec iz Italije, za koja vozila i među strankama nije sporno da imaju mehanizam suprotan od traženog u dokumentaciji o nabavi. Slijedom navedenog, primjenom mjerodavnog prava na utvrđeno činjenično stanje ocijenjeno je da žalitelj u žalbenom postupku nije dokazao tvrdnje koje je u žalbi iznio niti je s uspjehom osporio dokaz koji je naručitelj priložio uz odgovor na žalbu iz kojeg proizlazi da još jedan gospodarski subjekt, uz proizvođača NTM iz Finske, može ponuditi predmet nabave - komunalno vozilo čija nadogradnja udovoljava tehničkim karakteristikama propisanim u Obrascu tehničkih karakteristika pa je stoga ovaj žalbeni navod ocijenjen neosnovanim.

Postupajući po službenoj dužnosti temeljem članka 404. ZJN 2016, a u odnosu na osobito bitne povrede postupka javne nabave iz članka 404. stavka 2. toga Zakona, nije utvrđeno postojanje osobito bitnih povreda.

U skladu s prethodno navedenim, na temelju odredbe članka 425. stavka 1. točke 4. ZJN 2016 odlučeno je kao u točki 1. izreke ovog rješenja. Naručitelj će u nastavku postupka postupiti sukladno članku 419. stavku 4. ZJN 2016.

Žalitelj je u žalbi postavio zahtjev za naknadu troškova žalbenog postupka u iznosu od 2.575,00 eura s osnova uplaćene naknade za pokretanje žalbenog postupka.

Za ocjenu osnovanosti predmetnog zahtjeva mjerodavno pravo čine odredbe članka 431. stavka 2., 3. i 6. ZJN 2016.

Kako je njegova žalba osnovana, sukladno odredbi članka 431. stavka 3. ZJN 2016 osnovan je i njegov zahtjev za naknadu troškova žalbenog postupka u iznosu od 2.575,00 eura, koji opravdani trošak se sastoji od uplaćene naknade za pokretanje žalbenog postupka. Slijedom navedenog, odlučeno je kao u točki 2. izreke ovog rješenja.

UPUTA O PRAVNOM LIJEKU

Protiv ovoga rješenja nije dopuštena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor pred Visokim upravnim sudom Republike Hrvatske u roku od 30 dana od isteka osmog dana od dana javne objave rješenja na internetskim stranicama Državne komisije za kontrolu postupaka javne nabave. Tužba se predaje Visokom upravnom sudu Republike Hrvatske neposredno u pisanom obliku, usmeno na zapisnik ili se šalje poštom, odnosno dostavlja u elektroničkom obliku putem informacijskog sustava.

ZAMJENICA PREDsjednice

Nelica Vidić